

วารสารข่าว สผ.

หมวดการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ปีที่ 25 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน 2566)

คำนำ

สวัสดีค่ะผู้อ่านทุกท่าน กลับมาพบกับวารสารฉบับแรกของปี 2566 ที่มาพร้อมกับอากาศที่ร้อนมากกว่าทุก ๆ ปีที่ผ่านมา และแน่นอนอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป ก็ย่อมส่งผลต่อปัญหาสุขภาพอันเนื่องมาจากสภาพอากาศนั้น ๆ ซึ่งในช่วงที่ผ่านมา เชื่อว่าทุกท่านคงได้ยินโรคที่มากับฤดูร้อนอย่าง “โรคลมแดด หรือ ฮีทสโตรก” ซึ่งเป็นโรคที่ทำให้มีผู้เสียชีวิตอย่างกะทันหันจำนวนมาก และปัจจุบันประเทศไทยได้เข้าสู่ฤดูฝนอย่างเป็นทางการแล้ว และโรคยอดฮิตที่จะตามมา คือ โรคไข้หวัด ซึ่งมาพร้อมกับโรคโควิด - 19 ที่เริ่มกลับมาอีกครั้ง ทางทีมบรรณาธิการจึงอยากให้ทุกท่านดูแลสุขภาพร่างกายให้พร้อมสำหรับการต่อสู้กับโรคภัยต่าง ๆ อยู่เสมอ นอกจากสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงแล้ว ด้านเทคโนโลยีก็เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วไม่แพ้กัน ในวารสารฉบับนี้ จึงขอแนะนำ “Smart EIA Plus” แอปพลิเคชันที่ช่วยค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทั้งข้อมูลโครงการ เจ้าของโครงการ นิติบุคคลผู้จัดทำรายงาน EIA หรือรายงานสถิติต่าง ๆ ตลอดจนสามารถค้นหาโครงการที่อยู่โดยรอบตำแหน่งที่ตั้ง หรือพิกัดที่ท่านใช้งานอยู่ผ่าน Smart EIA Plus ทั้งนี้ สามารถใช้งานได้ทั้งระบบปฏิบัติการ IOS และ Android ซึ่งดาวน์โหลดผ่าน QR Code ด้านล่างนี้

และก็มาถึงบทความที่น่าสนใจ ของเราในฉบับนี้ ที่เรานำมาต้อนรับต้นปี 2566 นี้ ก็คือ เรื่อง การประเมินมูลค่าระบบนิเวศ สำหรับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม, การเสริมสร้างความรู้ด้าน EIA ให้กับเครือข่ายภาคประชาชนด้านสิ่งแวดล้อม และ ทำความรู้จักกับระบบการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-license) แค่อ่านเรื่องก็น่าสนใจแล้ว ทางทีมบรรณาธิการรับรองว่าเนื้อหาข้างในก็น่าสนใจไม่แพ้กันและหวังว่าเนื้อหาที่นำมาเสนอนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้อ่านทุกท่านนะคะ

ผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา	อินทิรา เอี่ยมลัดตร
บรรณาธิการ	เสาวภา วิทยุธีระนันท์
กองบรรณาธิการ	พรรณนิภา สืบสิงห์ จุฑาภรณ์ ทองสอดแสง สมิต จิระมงคล
	กรรณิการ์ สรกล พงษ์ทวี จูรัตน์ นันทน์สิน ชันหลวง
	นทีกานต์ ศรีอ่ำ ภัฏทิณันธุ์ ธนประโยชน์ศักดิ์ รัฐรวี อูสาววัฒนสิน
	ปวเรศ ทองไฟ

จัดทำโดย กลุ่มงานวิชาการและฐานข้อมูล กองพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

Website : <https://eiadev.onep.go.th> E-mail : databaseeia.onep@onep.go.th

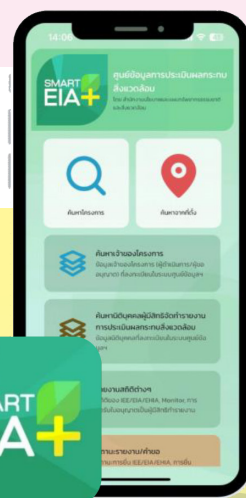

ระบบปฏิบัติการ ios

ระบบปฏิบัติการ
Android

สแกน QR Code
เพื่อดาวน์โหลด
แอปพลิเคชัน

SMART EIA+

EIA Activity

"กิจกรรม" เกี่ยวกับ
การดำเนินงานเพื่อจัดทำ
แนวทางการจัดทำและพิจารณา "EIA"

การประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) แนวทางการจัดทำ EIA
โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ ครั้งที่ 1

เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2566 ณ ห้องประชุม สผ. และผ่านทางระบบออนไลน์ โดยมี ดร.พิรุณ สัยยะสิทธิ์พานิช เลขาธิการ สผ. เป็นประธานเปิดการประชุม และได้รับเกียรติจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อเข้าร่วมการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อ (ร่าง) แนวทางการจัดทำ EIA โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ จากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เจ้าของโครงการ ผู้รับใบอนุญาตจัดทำรายงานฯ หน่วยงานอนุญาต หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเจ้าหน้าที่ สผ. โดยมีผู้เข้าร่วมจำนวนประมาณ 250 คน

การประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) แนวทางการพิจารณา EIA สำหรับคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจสังคม

เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2566

ณ ห้องประชุม สผ. และผ่านทางระบบออนไลน์ โดยมี ดร.พิรุณ สัยยะสิทธิ์พานิช เลขาธิการ สผ. เป็นประธานเปิดการประชุม โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมและการมี

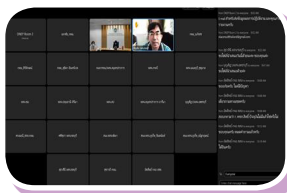
ส่วนร่วมของประชาชน ในคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทุกคณะ พร้อมด้วยนางสาวรุ่งอรุณ ญาติบรรทุง ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นวิทยากรร่วมอภิปรายเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อ (ร่าง) แนวทางการพิจารณา EIA สำหรับคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจสังคม จากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีผู้เข้าร่วมจำนวนประมาณ 500 คน

"กิจกรรม" เกี่ยวกับ "ผู้จัดทำรายงาน"

อบรม เรื่อง การควบคุมกำกับกับการปฏิบัติงานของผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

สผ. โดย กองพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (กพส.) ได้จัดอบรม เรื่อง การควบคุมกำกับกับการปฏิบัติงานของผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ของฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในจังหวัดที่กระจายภารกิจ เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2566 ณ ห้องประชุม 1001 ชั้น 10 อาคารทิปโก้ 2 สผ. และผ่านระบบออนไลน์ โดยมีผู้เข้าร่วมการอบรม ประกอบด้วย ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในจังหวัดที่กระจายภารกิจ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 40 คน

อบรม เรื่อง การควบคุมกำกับกับการปฏิบัติงานของผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ของฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในส่วนกลาง

สผ. โดย กพส. ได้จัดอบรม เรื่อง การควบคุมกำกับ การปฏิบัติงานของผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบ สิ่งแวดล้อม ของฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการผู้ชำนาญการ พิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในส่วนกลาง เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2566 ณ ห้องประชุม 1002 ชั้น 10 อาคารทิปโก้ทาวเวอร์ 2 โดยมีผู้เข้าร่วม ประมาณ 40 คน

ประชุมสัมมนาเผยแพร่ เรื่อง กฎกระทรวงการอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงาน การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2565 และประกาศ สผ. รongรับ กฎกระทรวงฯ

สผ. โดย กพส. ได้จัดประชุมสัมมนาเผยแพร่ เรื่อง กฎกระทรวงการอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมิน ผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2565 และประกาศ สผ. รongรับ กฎกระทรวงฯ เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2566 ณ โรงแรม เซ็นจูรี่พาร์ค กรุงเทพฯ โดยมี นางอินทิรา เอี่ยมฉัตร รองเลขาธิการ สผ. เป็นประธานและกล่าวเปิดการประชุม สัมมนาฯ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการอนุญาต เป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม รับทราบ และมีความรู้ความเข้าใจต่อสาระสำคัญของ กฎกระทรวงการอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมิน ผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2565 และประกาศ สผ. รongรับ กฎกระทรวงฯ รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการ ได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน มีผู้เข้าร่วมจำนวน 282 คน

"กิจกรรม" เกี่ยวกับ "การมีส่วนร่วมของประชาชน"

จัดประชุม เรื่อง การทบทวนแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

สผ. โดย กพส. จัดการประชุม เรื่อง การทบทวนแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อพิจารณา ทบทวนแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและมีการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชน โดยจัดประชุมแล้ว จำนวน 3 ครั้ง ดังนี้

★ ประชุมครั้งที่ 1

เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2566 ณ ห้องประชุม 1003 ชั้น 10 อาคารทิปโก้ 2 และผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยมี นางสาวภา วิทยุธีระนันท์ ผอ.กพส. เป็นประธาน และมีผู้เข้าร่วมการประชุม ประกอบไปด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมและการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้แทนจากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดที่เกี่ยวข้อง สำนักงานสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร ชมรมนักวิชาการและที่ปรึกษาสิ่งแวดล้อม และเจ้าหน้าที่ สผ.

★ ประชุมครั้งที่ 2

เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2566 ณ ห้องประชุม 1002 ชั้น 10 อาคารทิปโก้ทาวเวอร์ 2 และผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยมีนางอินทิรา เอี่ยมลฉัตร รองเลขาธิการ สผ. เป็นประธานการประชุม โดย รับฟังข้อคิดเห็นจากที่ประชุมเพื่อปรับปรุง (ร่าง) ประกาศ สผ.เรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. ... และนำไปเปิดรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์

★ ประชุมครั้งที่ 3

ประชุมครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2566 ณ ห้องประชุม 1002 ชั้น 10 อาคารทิปโก้ทาวเวอร์ 2 และผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยมี นางอินทิรา เอี่ยมลฉัตร รองเลขาธิการ สผ. เป็นประธาน ซึ่งพิจารณาผลการรับฟังความคิดเห็นต่อการปรับปรุงแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ระหว่างวันที่ 8 - 22 มีนาคม 2566 สำหรับ (ร่าง) ประกาศ สผ. เรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ... และ (ร่าง) คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

"กิจกรรม" เกี่ยวกับความร่วมมือในการ "เชื่อมโยงข้อมูลการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม"

**ประชุมหารือการดำเนินงานที่ข้อตกลง
ความร่วมมือ (MOU) การเชื่อมโยงข้อมูล EIA กับหน่วยงานอนุญาต**

สผ. โดย กพส.ได้จัดประชุมหารือการดำเนินงานที่ข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) การเชื่อมโยงข้อมูล EIA กับหน่วยงานอนุญาตและการขยายผลการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานที่มีความพร้อม เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2566 เวลา 09.30 - 12.00 น. ณ ห้องประชุม 1002 ชั้น 10 อาคารทิปโก้ 2 โดย นางอินทิรา เอี่ยมฉัตร รองเลขาธิการ สผ. เป็นประธานในการประชุม และนางพรรณนิภา สืบสิงห์ ผอ.กลุ่มงานวิชาการและฐานข้อมูล เป็นเลขานุการ ทั้งนี้ มีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานอนุญาต ได้แก่ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กรมธุรกิจพลังงาน กรมการปกครอง กรมเจ้าท่า กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรุงเทพมหานคร และเจ้าหน้าที่ สผ. ประมาณ 60 คน

"กิจกรรม" การจัดอบรม สัมมนา และ การสร้างเสริมความรู้เกี่ยวกับงานด้าน "EIA"

**อบรมความรู้เกี่ยวกับการประเมิน
ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
แห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 และบทบาที่เกี่ยข้องให้กับ อปท.**

สผ. โดย กพส. จัดอบรมความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 และบทบาที่เกี่ยข้องให้กับ อปท. เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพการพัฒนายอย่างต่อเนื่องของ อปท. ในพื้นที่เป้าหมาย 11 จังหวัด ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการดำเนินโครงการในลุ่มน้ำหลักและแม่น้ำสายหลัก โดยช่วงที่ผ่านมาได้ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดนครนายก ชัยนาท สิงห์บุรี ปัตตานีและจังหวัดยะลา (Online) เพื่อให้หน่วยงานในพื้นที่เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมของประชาชน รวมถึงเรื่องของการติดตามตรวจสอบมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานฯ

จัดอบรม เรื่อง "การเสริมสร้างศักยภาพหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น ที่ปฏิบัติหน้าที่แทน สผ. เกี่ยวกับการพิจารณารายงานการประเมิน ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านอาคาร การจัดสรรที่ดิน และบริการชุมชน

สผ. โดย กพส. จัดอบรม เรื่อง “การเสริมสร้างศักยภาพหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นที่ปฏิบัติหน้าที่แทน สผ. เกี่ยวกับการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านอาคาร การจัดสรรที่ดิน และบริการชุมชน เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2566 ณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในจังหวัดที่ได้รับการกระจายภารกิจพิจารณาการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม และด้านอาคาร การจัดสรรที่ดิน และบริการชุมชน

โดยผู้เข้าร่วมอบรม ประกอบด้วย รองผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี รองผู้ว่าราชการจังหวัดพังงา ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุราษฎร์ธานี พังงา กระบี่ และสมุทรปราการ ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม จังหวัดที่ได้รับการกระจายภารกิจ ในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม และด้านอาคาร การจัดสรรที่ดิน และบริการชุมชน ทั้ง 12 คณะ และเจ้าหน้าที่ สผ. จำนวน 50 คน

กิจกรรม KM Day หัวข้อ Smart EIA+ Care & Share

สผ. โดย กพส. ได้จัดกิจกรรม KM Day ในหัวข้อ “Smart EIA+ Care & Share” ในวันที่ 22 มีนาคม 2566 ณ ห้องประชุม 1002 ชั้น 10 อาคารทิปโก้ 2 เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้พิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมสามารถใช้งานศูนย์ข้อมูลการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Smart EIA Plus) ได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งตอบข้อซักถามเกี่ยวกับการใช้งานที่ผ่านมา โดยมี นางสาวภา ธิญชีระนันท์ ผอ.กพส. เป็นประธานเปิดและนางสาวจุฑาภรณ์ ทองสอดแสง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการเป็นวิทยากร ทั้งนี้ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม ประกอบด้วย นายสิทธิชัย ปิตินิชุชัย ผอ.กองประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม นางพรณนิภา สืบสิงห์ ผอ.กลุ่มงานวิชาการและฐานข้อมูล นางสาววิศรา ไชยวงศ์ ผอ.กลุ่มงานประสานการติดตามตรวจสอบ และเจ้าหน้าที่ กพส. และ กปผ. ประมาณ 30 คน

"กิจกรรม" เกี่ยวกับการดำเนินงาน และการพัฒนา "ระบบ EIA"

ประชุมติดตามความก้าวหน้าตามภารกิจ กพส. และ กปผ.

สผ. โดย กพส. และ กองประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (กปผ.) จัดประชุมติดตามความก้าวหน้าตามภารกิจ กพส. และ กปผ. เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2566 เวลา 9.30 – 12.00 น. ณ ห้องประชุม 1003 ชั้น 10 อาคารทีปโกทาวเวอร์ 2 โดยมี นางอินทิรา เอี่ยมฉัตร รองเลขาธิการ สผ. เป็นประธานการประชุมติดตามความก้าวหน้าตามภารกิจ กพส. และ กปผ. พร้อมทั้ง ผอ.กพส. ผอ.กปผ. ผอ.กลุ่มงาน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมด้วย ซึ่งรองเลขาธิการ สผ. มอบนโยบายให้ทั้ง 2 กอง ขับเคลื่อนงาน EIA ร่วมกัน มุ่งเน้นการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาใช้ในการทำงาน และผลักดันการใช้งาน Smart EIA Plus ให้ได้ 100% ตามนโยบาย เลขาธิการ สผ.

การประเมิน

มูลค่าระบบนิเวศ

สำหรับ การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

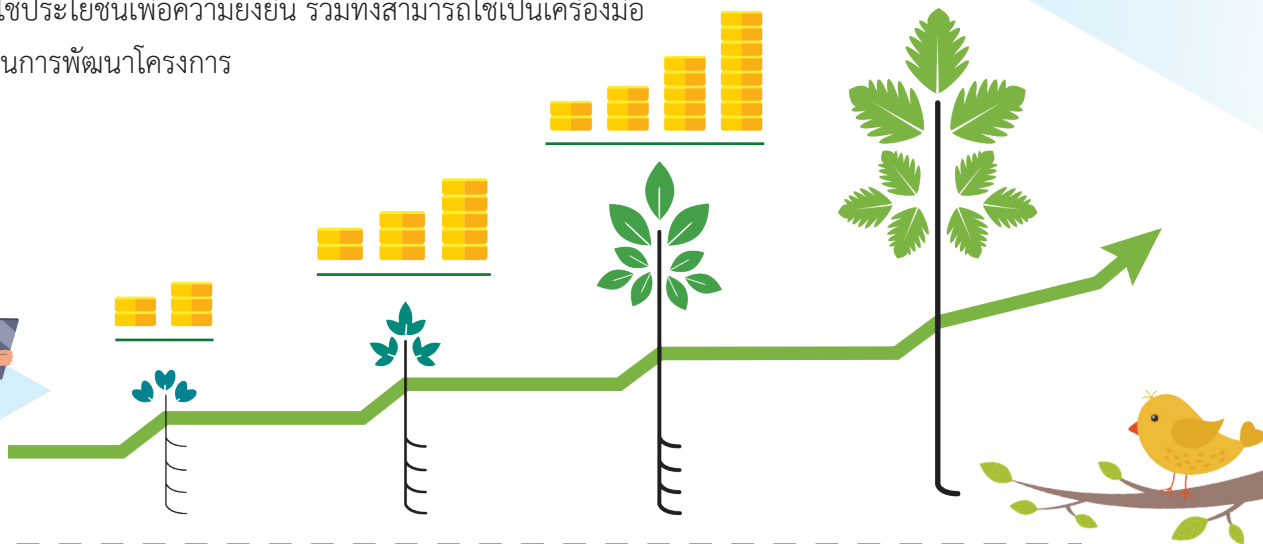

นางวรรณษา วงษ์แสงจันทร์
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานเหมืองแร่และพัฒนาปิโตรเลียม
กองประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การประเมินมูลค่าของระบบนิเวศ เป็นการปรับคุณค่าของระบบ

นิเวศทั้งรูปธรรมและนามธรรม ที่เป็นประโยชน์ต่อมนุษย์ให้เป็น **“จำนวนเงิน”** โดยทั่วไปแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ มูลค่าที่เกิดจากการใช้ (use value) กับมูลค่าที่เกิดจากการไม่ใช้ (non-use value) การประเมินมูลค่าระบบนิเวศ โดยการตีค่าเป็นตัวเงิน อาจช่วยให้คนทั่วไปตระหนักถึงคุณค่าของระบบนิเวศ เกิดการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์เพื่อความยั่งยืน รวมทั้งสามารถใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจในการพัฒนาโครงการ

บริษัทที่ปรึกษาส่วนใหญ่ที่จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการเหมืองแร่ นิยมใช้การประเมินมูลค่าไม้ (ที่ต้องถูกหักโค่น ในกระบวนการทำเหมือง) โดยการหาปริมาตรไม้ (timber volume) ที่สามารถใช้ทำเป็นสินค้า ตามที่ได้จำแนกคุณภาพของไม้ (timber quality) และจำนวนท่อนของไม้ (log) จากการสำรวจภาคสนามในพื้นที่ศึกษาของโครงการนั้น ๆ ซึ่งจะมีการอ้างอิงการแบ่งประเภทไม้และมูลค่าไม้ตามท้องที่การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อป.) กำหนดไว้ ดังรายละเอียดปรากฏใน **ตารางที่ 1**

ตารางที่ 1 ประเภทไม้และมูลค่าไม้

กลุ่มที่	ชนิดไม้	มูลค่าไม้ (สุทธิ) : บาท/ลูกบาศก์เมตร		
		ไม้ชั้นที่ 1 (2)	ไม้ชั้นที่ 2 (3)	ไม้ชั้นที่ 3 (4)
1	สัก	19,107.56	9,357.56	200.00
2	ประดู่ เกิดดำ เกิดแดง มะค่าโมง ชิงชัน พะยูง	6,107.56	4,157.56	200.00
3	แดง ยาง ตะเคียน	4,807.56	3,507.56	200.00
4	เต็ง รัง มะค่าแต้	4,157.56	2,857.56	200.00
5	เหียง พลวง ตะแบก	2,857.56	2,207.56	200.00
6	อื่น ๆ นอกเหนือจาก 5 กลุ่ม	1,882.56	1,557.56	200.00

หมายเหตุ : (1) ปรับปรุงจาก บริษัท เอ บี เอ เอ็น เอ็นจีเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด ,2565

(2) ไม้ชั้นที่ 1 หมายถึง ไม้ที่มีลักษณะลำต้นเปลาตรง เหมาะสำหรับเป็นไม้ซุง

(3) ไม้ชั้นที่ 2 หมายถึง ไม้ที่มีลักษณะลำต้นคดงเล็กน้อย ไม่เหมาะสำหรับแปรรูป แต่ยังคงใช้ประโยชน์ในรูปของไม้ค้ำยัน หรือเสาเข็ม

(4) ไม้ชั้นที่ 3 หมายถึง ไม้ที่มีลักษณะคดง สำหรับทำไม้ฟืน

สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) หรือ สพภ. ได้จัดทำหนังสือ “การประเมินมูลค่าระบบนิเวศ พื้นที่สีเขียวนอกเขตอนุรักษ์” ซึ่งได้รับความร่วมมือดำเนินงานจาก ดร.พงษ์ศักดิ์ วิทยาสุทธิกุล และคณะ ที่ได้มีการพัฒนาแบบจำลองการประเมินมูลค่าระบบนิเวศให้กับกรมป่าไม้และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ซึ่งได้พัฒนาการประเมินมูลค่าระบบนิเวศ ให้อยู่ในรูปแบบของแบบจำลองบนโปรแกรม Excel ให้สะดวกต่อการนำไปใช้ประเมินมูลค่าระบบนิเวศ เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงความสำคัญของระบบนิเวศ ได้อย่างแพร่หลาย

การพัฒนาแบบจำลองเพื่อประเมินมูลค่าระบบนิเวศ เริ่มต้นจากแบบจำลองเพื่อประเมินค่าความหลากหลายทางชีวภาพที่ใช้ข้อมูลร้อยละของการปกคลุมพื้นที่โดยเรือนยอด (Crown cover percentage) กับจำนวนชั้นเรือนยอด (canopy strata) และข้อมูลร้อยละของพื้นที่หน้าตัดลำต้นของต้นไม้ทุกต้นต่อหน่วยพื้นที่ (basal area percentage) กับความลึกของชั้นดิน (soil depth) โดยนำแนวคิดและข้อมูลจาก Soil Conservation Service (SCS) ของประเทศสหรัฐอเมริกา มาประยุกต์ใช้งาน ต่อมามีการศึกษาวิเคราะห์บริการที่มนุษย์พึงพิง และ/หรือผลกระทบ

ที่เกิดขึ้นจากการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศ ในลักษณะการทำลายป่าต้นน้ำ การสูญเสีย น้ำ ดิน และธาตุอาหารหลักในดิน การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิอากาศในระดับผิวดินถึงเรือนยอดไม้ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงปริมาณและลักษณะการไหลของน้ำท่า (สพภ. 2563)

▶ การใช้งานแบบจำลองประเมินมูลค่าระบบนิเวศ เริ่มจากการนำเข้าข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่

- 1 ร้อยละของการปกคลุมพื้นที่โดยเรือนยอด
- 2 จำนวนชั้นเรือนยอด
- 3 ร้อยละของพื้นที่หน้าตัดลำต้นของต้นไม้ทุกต้นต่อหน่วยพื้นที่
- 4 ความลึกของชั้นดิน
- 5 ปริมาณน้ำฝนรายปี
- 6 ค่าคะแนนลักษณะภูมิประเทศของพื้นที่ หรือ Curve Number (มีค่า 5 – 40)

โดยระบบจะแสดงผลของการนำเข้าข้อมูลพื้นฐาน

ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การนำเข้าข้อมูลพื้นฐานและการประมวลผล ค่าคะแนนความหลากหลายทางชีวภาพ

ข้อมูลพื้นฐาน	ค่า *	หน่วย
ร้อยละของการปกคลุมพื้นที่โดยเรือนยอด	95	ร้อยละ
จำนวนชั้นเรือนยอด	5	จำนวนชั้น
ร้อยละของพื้นที่หน้าตัดลำต้นของต้นไม้ทุกต้นต่อหน่วยพื้นที่	0.375	ร้อยละ
ความลึกของชั้นดิน	1	เมตร
ค่าคะแนนความหลากหลายทางชีวภาพ (BDV) **	53.22**	ไม่มีหน่วย
ปริมาณน้ำฝนรายปี	2,696	มิลลิเมตร
ค่าคะแนนลักษณะภูมิประเทศของพื้นที่	27	ไม่มีหน่วย

หมายเหตุ : * ค่าสมมติ ** ระบบจะคำนวณให้โดยอัตโนมัติ

จากนั้นระบบจะประมวลผลแสดงค่านิเวศบริการ ได้แก่ ผลผลิตในรูปเนื้อไม้ที่ใช้ประโยชน์ การปกป้องดินจากการกัดเซาะพังทลาย การป้องกันการสูญเสียธาตุไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม การควบคุมการดูดซับ-ระบายน้ำ การบรรเทาความร้อนของอากาศ และการเพิ่มการดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

ขั้นตอนสุดท้าย ผู้ประเมินนำเข้าราคาตลาดหรือราคาต่อหน่วยของค่านิเวศบริการในแต่ละค่า ซึ่งมูลค่ารวมสุดท้ายจะเป็นมูลค่าระบบนิเวศที่ประเมินได้ ในหน่วย “บาท/ไร่/ปี” ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 มูลค่าระบบนิเวศที่ประเมินได้จากโปรแกรม

นิเวศบริการ	ค่า*	หน่วย	ราคาต่อหน่วย	หน่วย	มูลค่า***	หน่วย
ผลผลิตในรูปเนื้อไม้ที่ใช้ประโยชน์	4.47	ลูกบาศก์เมตร/ไร่/ปี	0 **	บาท/ลูกบาศก์เมตร	101,593.58	บาท/ไร่/ปี
การปกป้องดินจากการกัดเซาะพังทลาย	135.79	กิโลกรัม/ไร่/ปี	1,800	บาท/เที่ยวบรรทุก	1,800.00	บาท/ไร่/ปี
การป้องกันการสูญเสียธาตุไนโตรเจน	3.81	กิโลกรัม/ไร่/ปี	0.035	บาท/กรัม	133.43	บาท/ไร่/ปี
การป้องกันการสูญเสียธาตุฟอสฟอรัส	7.34	กรัม/ไร่/ปี	0.093	บาท/กรัม	0.68	บาท/ไร่/ปี
การป้องกันการสูญเสียธาตุโปแตสเซียม	48.78	กรัม/ไร่/ปี	0.88	บาท/กรัม	0.04	บาท/ไร่/ปี
การควบคุมการดูดซับ-ระบายน้ำ	35.89	ลูกบาศก์เมตร/ไร่/ปี	1,800	บาท/เที่ยวบรรทุก	5,383.93	บาท/ไร่/ปี
การบรรเทาความร้อนของอากาศ	1.78	องศาเซลเซียส	2.50	บาท/ชั่วโมง	44,508.50	บาท/ไร่/ปี
การเพิ่มการดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์	7.86	ตัน CO2/ไร่/ปี	793.50	บาท/ตัน	6,238.48	บาท/ไร่/ปี
รวมมูลค่าระบบนิเวศที่ประเมินได้						159,658.66 บาท/ไร่/ปี

หมายเหตุ : * ค่าที่โปรแกรมคำนวณได้จากการนำเข้าข้อมูลพื้นฐาน

** ไม้เนื้ออ่อน ใส่ค่า 0 ไม้เนื้อแข็ง ใส่ค่า 1

*** ค่าที่คำนวณได้จากสูตรคำนวณในโปรแกรม

เอกสารอ้างอิง

พงษ์ศักดิ์ วิทยุสุทธิกุล และคณะ, การพัฒนาแบบจำลองมูลค่าของระบบนิเวศป่าไม้ : สืบค้นจาก <http://e-doc.dnp.go.th>
สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ, (2563). การประเมินมูลค่าระบบนิเวศพื้นที่สีเขียวนอกเขตอนุรักษ์. (องค์การมหาชน)

อนึ่งการใช้โปรแกรมนี้น่าจะทำให้การประเมินมูลค่าระบบนิเวศในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ผู้สนใจสามารถขอโปรแกรมการคำนวณการประเมินมูลค่าระบบนิเวศได้จากสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)

การเสริมสร้างความรู้ด้าน

EIA

ให้กับ **เครือข่ายภาคประชาชน**
ด้านสิ่งแวดล้อม

นายรังสนต์ พรหมภาพ

นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ

กลุ่มงานพัฒนาหลักเกณฑ์

กองพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ภารกิจ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) อย่างหนึ่ง ก็คือการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักการการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งที่ผ่านมา สผ. ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในรูปแบบการจัดประชุมชี้แจง การทำความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามการดำเนินการข้างต้น ยังไม่ครอบคลุมถึงภาคประชาชนอย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ดังนั้น สผ. จึงได้ดำเนินการดังนี้ คือ

เริ่มปี 2555

สผ. ร่วมกับกรมอนามัย ดำเนินการว่าจ้าง บริษัท ยูไนเต็คนานาไลสต์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด ดำเนิน โครงการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนในการมีส่วนร่วมในกระบวนการรับฟังความคิดเห็นต่อการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ เพื่อให้ภาคประชาชน ชุมชนหนองแพ้ว ชุมชนตะพง และกลุ่มประมงขนาดเล็กตาอาวน-อ่าวประดู่ เขตพื้นที่ควบคุมมลพิษและพื้นที่ใกล้เคียงในจังหวัดระยอง เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ ใช้รูปแบบการประชุมรายกลุ่มย่อยในพื้นที่จำนวน 30 ครั้ง แบ่งเป็นการบรรยาย 3 ช่วง ได้แก่

- 1 ความเข้าใจเบื้องต้น เกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ
- 2 การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ สิทธิของชุมชนในกระบวนการรับฟังความคิดเห็น
- 3 กิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์เกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ

สผ. ว่าจ้างบริษัท ยูไนเต็ด แอนนาลิสต์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด ดำเนินการ **โครงการพัฒนาและเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพให้กับอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.)** ในพื้นที่นำร่อง 4 จังหวัด ได้แก่ ลำพูน แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ และเชียงราย และคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ระดับประเทศ เกิดความรู้และความเข้าใจในเรื่องหลักการ EIA การติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการ EIA ใช้วิธีบรรยายสลับกับกิจกรรม 4 หัวข้อ คือ

- ❶ การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- ❷ การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ
- ❸ การมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย
- ❹ สิทธิชุมชน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

โดยเป้าหมายการดำเนินการอีกอย่างหนึ่งคือ ให้ได้ร่างหลักสูตรเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ให้กับ ทสม. เพื่อจะได้ใช้ประกอบการดำเนินการของ สผ. ในปีต่อไป

สผ. ได้นำหลักสูตรเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ มาใช้เป็นแนวทางจัดการ **อบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพให้กับสมาชิกอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.)** ในพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม 7 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี เพชรบุรี สุราษฎร์ธานี ประจวบคีรีขันธ์ ภูเก็ต พังงา และกระบี่ ใช้รูปแบบบรรยายสลับกับกิจกรรม 4 หัวข้อ คือ

- ❶ ความหมายของการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- ❷ โครงการที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- ❸ การมีส่วนร่วมของประชาชนและบทบาทหน้าที่ของ ทสม.
- ❹ การจัดทำรายงาน EIA , IEE ในพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

เปลี่ยนชื่อการอบรมเป็นเรื่อง **ความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และกองทุนสิ่งแวดล้อม** ให้กับ ทสม. ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 10 จังหวัด ได้แก่ สระแก้ว ตาก สงขลา นราธิวาส เชียงราย มุกดาหาร นครพนม หนองคาย ตรัง และกาญจนบุรี และเปลี่ยนหัวข้อที่ 3 เป็น “การมีส่วนร่วมของประชาชนและบทบาทหน้าที่ของ ทสม. อปท. ในพื้นที่” และเปลี่ยนหัวข้อที่ 4 เป็น “ความรู้ด้านกองทุนสิ่งแวดล้อม”

จัดการอบรมเรื่อง **ความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และกองทุนสิ่งแวดล้อม** ให้กับ ทสม. อปท. และประชาชนทั่วไป ในพื้นที่ที่ได้รับการกระจายภารกิจพิจารณารายงาน EIA ด้านอาคาร การจัดสรรที่ดินและบริการชุมชน 7 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา ระยอง สมุทรปราการ ปทุมธานี และนนทบุรี รวมกับพื้นที่เป้าหมายอีก 4 จังหวัด ได้แก่ ลำพูน มหาสารคาม ปราจีนบุรี และสุพรรณบุรี

เปลี่ยนชื่อการอบรมเป็นเรื่อง **ความรู้เกี่ยวกับ EIA และ SEA** ให้กับ ทสม. อปท. และประชาชนทั่วไป ในพื้นที่ที่มีการดำเนินโครงการด้านคมนาคม (การพัฒนาระบบขนส่งมวลชนที่ใช้รางและท่าเทียบเรือ) 10 จังหวัด ได้แก่ แพร่ อุดรดิตถ์ กำแพงเพชร นครสวรรค์ เชียงราย หนองบัวลำพู อุตรดิตถ์ นครปฐม ระนอง และสตูล หัวข้อการบรรยาย คือ 1) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกระบวนการประเมินผลกระทบของประเทศไทย 2) โครงการที่ต้องจัดทำ EIA 3) การมีส่วนร่วมของประชาชน และบทบาทหน้าที่ของ ทสม. อปท. ในพื้นที่ และ 4) ความรู้เกี่ยวกับ SEA

ปี 2563

เปลี่ยนชื่อการอบรมเป็นเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 และบทบาทที่เกี่ยวข้องให้กับ อบท. โดยเน้น อบท. และหน่วยงานราชการในพื้นที่ที่ตั้งอยู่ในชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 1 จำนวน 10 จังหวัด ได้แก่ ลำปาง แม่ฮ่องสอน เพชรบูรณ์ พัทลุง ตรัง ราชบุรี อุบลราชธานี จันทบุรี น่าน และเลย โดยเปลี่ยนหัวข้อที่ 4 เป็น “รายงาน Monitor และความสำคัญที่มีต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่”

ปี 2564

จัดการอบรมเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 และบทบาทที่เกี่ยวข้องให้กับ อบท. ให้กับ อบท. และเจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการในพื้นที่โครงการที่ตั้งอยู่ใกล้โบราณสถาน 7 จังหวัด ได้แก่ พะเยา ศรีสะเกษ สุโขทัย พิษณุโลก อุทัยธานี ชุมพร และบึงกาฬ

ปี 2565

จัดการอบรม เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 และบทบาทที่เกี่ยวข้องให้กับ อบท. โดยเน้นพื้นที่ที่มีการดำเนินการโครงการด้านคมนาคม (ทางหลวงหรือถนน) 10 จังหวัด ได้แก่ บุรีรัมย์ ชัยภูมิ สุรินทร์ ร้อยเอ็ด พิจิตร นครศรีธรรมราช อำนาจเจริญ ยโสธร สกลนคร และกาฬสินธุ์

ปี 2566

และปี 2566 สผ. ยังคงจัดการอบรมเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 และบทบาทที่เกี่ยวข้องให้กับ อบท. โดยเน้นพื้นที่ที่มีการดำเนินโครงการในลุ่มน้ำหลักและแม่น้ำสายหลัก 11 จังหวัด ได้แก่ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี ชัยนาท สิงห์บุรี นครนายก ยะลา ปัตตานี และอ่างทอง

ซึ่งที่ผ่านมาตั้งแต่ปี 2555 ถึง 2566 สผ. ได้จัดอบรมความรู้เรื่อง EIA และประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้องกับ EIA ให้กับ ทสม. อบท. หน่วยงานราชการในพื้นที่ และประชาชนทั่วไป รวมแล้ว 76 จังหวัด สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goal: SDGs) รวมถึงยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ที่มุ่งเน้นได้ให้ความสำคัญกับประชาชนและ อบท. รวมถึงหน่วยงานราชการในพื้นที่เป็นสำคัญ ทั้งนี้ สผ. ยังคงมีการดำเนินการ

อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความครอบคลุมในภาคประชาชนอย่างแท้จริง อันจะเป็นการช่วยให้การพัฒนาโครงการ กิจกรรม หรือการดำเนินการ ก่อให้เกิดความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และภาคประชาชนยังช่วยป้องกันแก้ไขและผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นได้ ทำให้ระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยเกิดการพัฒนาอย่างเข้มแข็ง ภายใต้ พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และ ฉบับที่ 2 พ.ศ 2561

ทำความรู้จักกับ e - License

ระบบการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงาน

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทางอิเล็กทรอนิกส์

นางสาวกรรณิการ์ สรกล
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
กลุ่มงานวิชาการและฐานข้อมูล
กองพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

“ สวัสดิ์ค่ะผู้อ่านทุกท่าน ”

ในบทความนี้จะขอพาทุกท่านไปทำความรู้จักกับระบบงานที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ภายใต้ศูนย์ข้อมูลการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือ Smart EIA Plus (eia.onep.go.th) นั่นคือ ระบบการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งได้พัฒนาขึ้นใหม่ภายใต้โครงการพัฒนาการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทางระบบดิจิทัล ถ้าพร้อมแล้วเราไปเริ่มรู้จักกับระบบงานกันได้เลยค่ะ

รู้จัก... "ความเป็นมา"

สผ. มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานพิจารณาอนุญาตผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยในอดีตที่ผ่านมาการยื่นขอรับใบอนุญาตจะเป็นในลักษณะการยื่นเอกสาร (รูปแบบกระดาษ) เท่านั้น ซึ่งผู้ที่ประสงค์จะยื่นขอรับใบอนุญาต จะต้องเดินทางมายัง สผ. อย่างน้อย 9 ครั้งเพื่อรับ-ส่งเอกสาร (กรณีไม่จัดส่งเอกสารทางไปรษณีย์)

ข้าราชการธรรมเนียมคำขอและค่าธรรมเนียมอนุญาต และอาจต้องโทรสอบถามเพื่อติดตามสถานะการพิจารณาตามขั้นตอนอีกหลายครั้งต่อการพิจารณา นอกจากนี้เมื่อกระบวนการขอรับใบอนุญาตเสร็จสิ้น สผ. จะดำเนินการจัดทำสถิติและข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้จัดทำรายงาน เพื่อให้เจ้าของโครงการหรือผู้ดำเนินงาน รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาหรือดำเนินงานจ้างที่ปรึกษาในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม จากประเด็นข้างต้น สผ. จึงได้พัฒนาระบบฐานข้อมูลผู้จัดทำรายงานฯ เพื่อให้สามารถยื่นคำขอต่าง ๆ ผ่านระบบ รวบรวมข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องไว้ที่ระบบงานเดียวกัน เพื่อง่ายต่อการค้นหาหรือเรียกใช้ข้อมูล โดยได้มีการพัฒนาระบบมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2557 จนถึง ปัจจุบัน สามารถสรุปความเป็นมาในการพัฒนาระบบได้ ดังนี้

2557

พัฒนาระบบการขึ้นทะเบียนนิติบุคคลผู้มีสิทธิทำรายการงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและระบบการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิทำรายการงานทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสามารถยื่นคำขอต่างๆ และติดตามสถานะการพิจารณาผ่านระบบได้

2564

พัฒนาและปรับปรุงระบบใหม่ทั้งหมดเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในปัจจุบัน พร้อมทั้งนำปัญหาที่เกิดจากการใช้งานในระบบเก่ามาปรับปรุงโครงสร้างใหม่เพื่ออำนวยความสะดวกต่อผู้ใช้งานมากยิ่งขึ้น ตลอดจนการรวมศูนย์ข้อมูลไว้ที่ระบบเดียวกับระบบฐานข้อมูลรายงาน EIA และระบบฐานข้อมูลรายงาน Monitor

2565

ยกระดับงานบริการด้านการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิจัดทำรายการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมไปสู่การให้บริการแบบออนไลน์ (e-Service) ภายใต้โครงการพัฒนาการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิจัดทำรายการการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทางระบบดิจิทัล

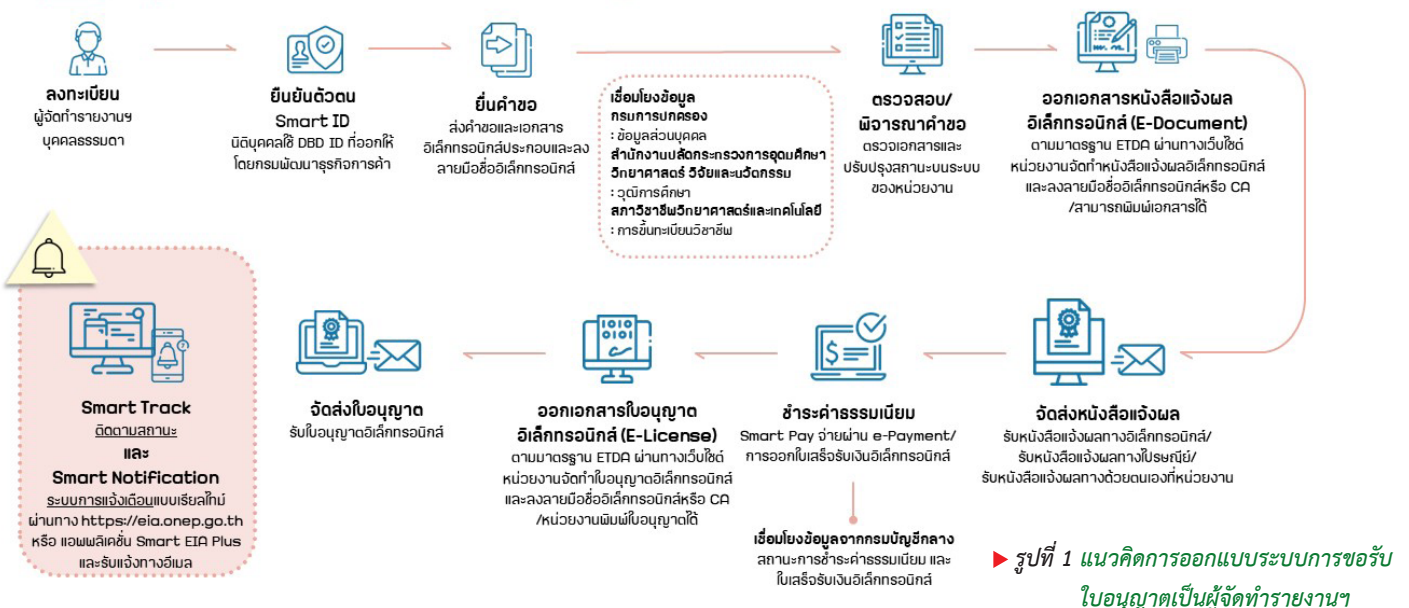

แนวทาง การพัฒนาระบบ

การพัฒนาระบบ การขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายการการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ไปสู่การให้บริการแบบออนไลน์ ให้สามารถยื่นคำขอ การแจ้ง และการออกใบอนุญาต/เอกสารทางราชการ ได้โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือการอนุมัติผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-License) เพื่อมุ่งสู่การให้บริการแบบออนไลน์ (e-Service) อย่างเต็มรูปแบบนั้น เป็นการดำเนินงานพัฒนาและออกแบบโดยคำนึงถึงขั้นตอนการพิจารณาอนุญาตผู้จัดทำรายการตลอดทั้งกระบวนการ ซึ่งมีแนวคิดการออกแบบระบบ ดังรูป 1

การขอรับใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิจัดทำรายการ การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในรูปแบบ e-service

นอกจากนี้ การพัฒนาระบบการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายการการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ยังได้มีการปรับปรุงกระบวนการเพื่อให้สอดคล้องกับกฎกระทรวงการอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายการการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2565 อีกด้วย

รู้จัก... ระบบงาน

ระบบฐานข้อมูลผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม มีคุณสมบัติหลัก ดังนี้

1 การยื่นคำขอต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ การยื่นขอรับหรือขอต่ออายุใบอนุญาต การยื่นขอเปลี่ยนแปลงบุคคลธรรมดาและเจ้าหน้าที่ประจำ การขอผ่อนผัน และการขอรับใบแทน

2 การเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาอนุญาตและลดการเรียกเอกสารเพิ่มเติม ได้แก่ สภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (เชื่อมโยงข้อมูลการขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพ) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (เชื่อมโยงข้อมูลวุฒิการศึกษา) และกรมการปกครอง (เชื่อมโยงข้อมูลส่วนบุคคล)

3 เชื่อมโยงข้อมูลการชำระค่าธรรมเนียมกับระบบการรับชำระเงินกลางของบริการภาครัฐ กรมบัญชีกลาง

4 การติดตาม และรับการแจ้งเตือน สถานะคำขอในขั้นตอนต่าง ๆ ได้ผ่านทางระบบ และอีเมล

5 การออกเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ผ่านระบบ โดยเอกสารที่ผู้จัดทำรายงานฯ ได้รับจะเป็นเอกสารที่มีใบรับรองทางอิเล็กทรอนิกส์แนบอยู่ด้วย เพื่อรับรองว่าเป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ออกโดยระบบงานของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ มีรายละเอียดภาพรวมในการพัฒนาระบบ ดังรูปที่ 2

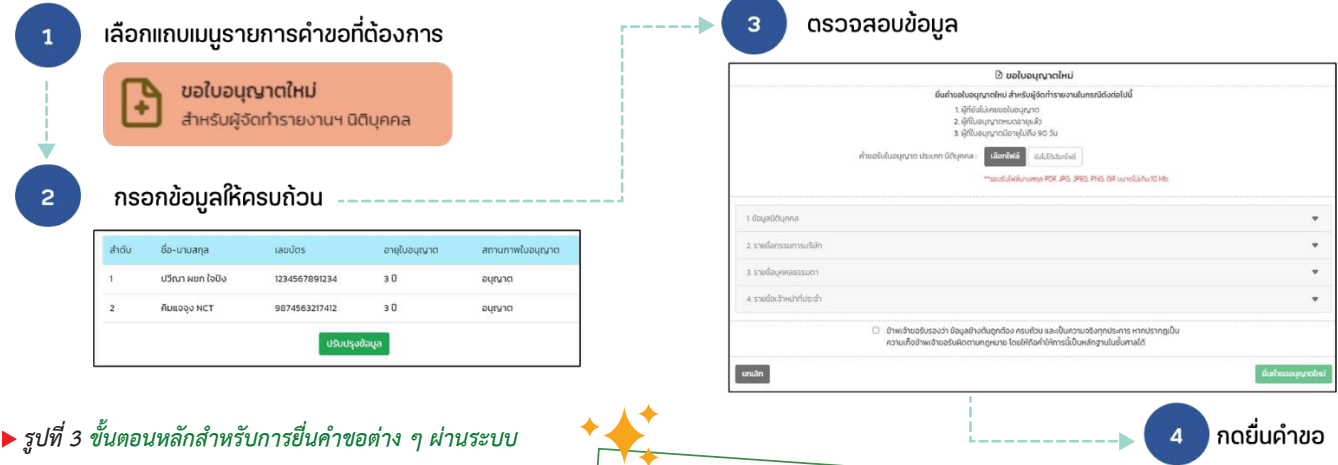
ภาพรวมของการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงาน การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทางระบบดิจิทัล

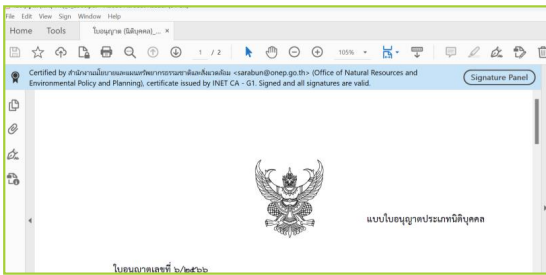
การยื่นคำขอต่าง ๆ ผ่านระบบ สามารถทำได้โดยง่ายผ่านการดำเนินงาน 4 ขั้นตอนหลัก คือ 1 เลือกแถบเมนูรายการคำขอที่ต้องการ 2 กรอกข้อมูลให้ครบถ้วน 3 ตรวจสอบข้อมูล และ 4 กดยื่นคำขอ ดังตัวอย่างรูปที่ 3 นอกจากนี้ เอกสารหรือหนังสือที่ออกผ่านระบบจะมีใบรับรองกำกับว่าเป็นเอกสารต้นฉบับซึ่งออกโดย สผ. โดยสามารถสังเกตเอกสารที่ติดใบรับรองได้จากแถบคาดด้านบนของไฟล์ หรือ QR code ซึ่งระบุชื่อ “สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” ดังตัวอย่างในรูปที่ 4 และ 5 ตามลำดับ

4 ขั้นตอนหลัก

การยื่นคำขอที่เกี่ยวข้องกับผู้จัดทำรายงาน การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

รูปที่ 3 ขั้นตอนหลักสำหรับการยื่นคำขอต่าง ๆ ผ่านระบบ

รูปที่ 4 แถบแสดงการคิดใบรับรอง

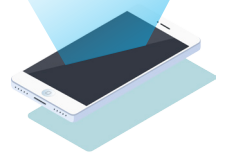

รูปที่ 5 ตัวอย่างใบอนุญาต
ที่ออกผ่านระบบ

“ สผ. ได้เปิดใช้งานระบบการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมแล้ว เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2565 ที่ผ่านมา เพื่อให้สอดคล้องตามกฎหมายการอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2565 ที่มีผลบังคับใช้ ”

สแกนเพื่อเข้า
ใช้งานระบบ

ก้าวไป...
พร้อมกัน

สผ. มีเป้าหมายสูงสุดในการยื่นขอรับใบอนุญาตผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ 100% โดยคาดการณ์ว่าจะไม่มีการรับเอกสารในรูปแบบกระดาษอีกในอนาคต ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการเตรียมการทั้งในส่วนของการกฎหมาย และแนวทางต่าง ๆ เพื่อรองรับการดำเนินงานตามเป้าหมาย แต่การจะไปถึงเป้าหมายได้นั้น สผ. จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกท่านซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด สผ. จึงขอเชิญชวนท่านเข้าใช้งานระบบ Smart EIA Plus ทั้งในส่วนของการระบบฐานข้อมูลผู้จัดทำรายงานฯ และระบบงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถเข้าใช้งานระบบ Smart EIA Plus ได้ที่ eia.onep.go.th หรือสแกนผ่าน QR code

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอฝากอีกหนึ่งข้อความสั้น ๆ ถึงผู้อ่านที่กำลังมองหาเทคโนโลยีหรือระบบงานต่าง ๆ ทำให้เพิ่มภาระหรือเป็นเรื่องยากในการดำเนินการ แนนอนค่ะช่วงแรก ๆ มันเป็นเรื่องยากสำหรับทุกคน เพราะมันคือสิ่งใหม่ที่ต้องเริ่มเรียนรู้ แต่เชื่อเถอะค่ะถ้าเราได้เริ่มใช้งานไปได้ระยะหนึ่ง เราจะสามารถปรับตัวกับมันได้ เมื่อถึงเวลานั้น คุณจะรู้ว่า “เทคโนโลยีไม่ได้เข้ามาเพื่อเพิ่มภาระ แต่จะมาช่วยให้เราทำงานได้ดีขึ้น” ปัจจุบัน หลายหน่วยงานกำลังเร่งพัฒนา “ระบบงานทางอิเล็กทรอนิกส์” เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการและเพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ดังนั้น มันจึงไม่ใช่เรื่องไกลตัวอีกต่อไป สิ่งที่สำคัญคือการปรับตัวและปรับเปลี่ยนกระบวนการงานหรือขั้นตอนเพื่อให้สอดคล้องและก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ผู้เขียนขอเป็นกำลังใจให้ทุกท่านและหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เราทุกคนจะก้าวผ่านการเปลี่ยนถ่ายนี้ไปพร้อม ๆ กันนะคะ